

Copie van eenen brief, gheschreven van meester T.M. van Zalisburg, tot meester H.A. tot Londen, aengaende het proces tot Winchester, daer den heer Cobham metten heer Gray ende de ridder Griffin Marckham al ghecondemneert van verraderie, om gheexcecuteert te worde, Vrydagh, den neghenden December 1603 ...

<https://hdl.handle.net/1874/10178>

COPYE Van eenen Brief/

Gheschreuen van meester **T. M.**
van Zalzburg/ tot meester **H. A.** tot Londe/ aengaende
het Proces tot Winchester/ daer den heer Cobham metten heer
Grap ende de Ridder Griffin Marckham al ghecondem-
neert van verraderie/ om gheexecuteert te wor-
den / Wyddagh/ den neghenden
December 1603.

Tot welcken tijdt de Warrant van zijnder Majesteyt
gheschreuen met sijnder eyghen handt/ waer van de seckere Coppe
hier by gheboecht is / was ghebrocht tot den Ridder Benjamin
Cichbourne/hooghe Sheriffe van Hampshyre / bevelende hem en
te houden de executie tot oorde.

Overghesedt upt den Engelschen ende Schotschen/

Leest

Ghedrukt tot Londen/ by **H. S.** Drucker
der Coninckl. Majest.

En nu gedrukt tot Leyden/ by Jan Teunisz. Boeckvercooper en
Lettergroter, wouende by de Wisbrugge/ inde Druckerij.

Een Copphe van eenen Brief /

geschreuen van M. T. M. van Salisbargh / tot M.
D. A. tot Londen / aengaende het Proces tot Wincchester / daer den
heer Gobham metten heer Gray ende de Ridder Griffin Marc-
ham al ghecondemneert van verraderpe / om geexecuteert te wor-
den een Vydbach den ix. Decemb. 1603.

M Ick heb ontfaughen een Brief van u / wten welcken ick
verstae hoe seer dat ghy begeert particulierlick geïnformeert te
sijn / vande ophoudinghe des executie vande D. Gobham / Heer
Graves / en de Ridder Griffin Marchhaus / de welke tot Wincchester
soudhe hebben gestiet / waer van / al hoewel daer veel sijn / die wel beter
vander saecke u. l. soude conuen beraitigen (van ick /) nochtans weet ick
als u. l. heeft ouer sien dit recht bescheyt / van dat / twelck ick daer dien
dagh gesien hebbe / ende naderhandt ge hoorst hebbe / van personen van
grooter qualiteyt. Ghy sult mi meer danck bewijfen dat ic u. l. verfoone
de eenbuidighe waerheyt / dooz dit mijn sachte rebeneu / van of ick u. l.
niet veel omstandighe verbloemde wozden sochte een saecke bupten
waerheyt wijs te maechen / vooz eerst sult ghy verstaen dat alsoo haest
als het Vonnis ghegeuen was tot ^{Wincchester} de secreten Raet van sijnder
Majest. / het ghetal van 14. of 15. van welke compant waren man-
nen van sulcker qualiteyt / die voormaels ouer soodainighe saecken wel
eer in Commissie gheseten hebben / sy waren geroepen vooz sijnder M.
in sijnder secreten Camer tot Wilton / daer sy haer ten hooghsten afge-
epscht heeft / om te openbaren sonder aensien van personen / de trouwe
maniere vande proeue van dese personen die te vooren ghecondemneert
waren / by der Wet / mette particuliere verclaringhe / elck eens sijn schult
ende Commissie / die welke alle sijnde trouwelijck ende claerlijck uytghe-
lept / sprekende elck t sijn / int aenhooren vanden andere sijnder Majest.
vooz sijn deel dzagende sijn seluen soo wijslicke ende soo modestelijck / dat
eenighe van desen / noch eenighe van sijnder hooghen Raede / die naest
hem waren / haer niet eens en dorsten onderstaen te dzaghen watte con-
clusie vande saeck soude sijn. Middeler tijt het Hof vol sijnde van son-
derlinghe opinien / sommighe sprekende uyt seckere bewijsreden / andere
arguweende nae haer begeering / uyt gunste wat hier noch van wilde
holgghen / Middeler tijt sijnder Majest. hebbende gheresolueert in sijn ep-
gghen herte / Welcke is een ^{oorsaken} van ghenade ende kennisse / op wat
manieren men pzederen soude / ende dat sonder rade / vragtinghe / ofte
persuatte eniger aertseher personen.

Heeft hem belieft tusschen Godt ende hem / dat de executie soude op-
gheshonden worden tot dien tijdt datte Dijl ghelept soude worden aen de
wortel der boomen / op dat wegh ghenomen mochte worden alle suspitie
teghen sijnder Conin. Maj. ouer het iudicieuze ropael: Ende daerom nae

elcke Priesters gheexecuteert werden/ op Dinsdagh den 29. Nov. ende
M. Joris Broeck/ op den inandenach daer na volgende/ snyder M. op
den selfden dagh / wesende de vijfden December / heeft wtghegheuen
dese Proessen/aengaende de executie vanden heer Gobham/ en de heer
Grap ende Ridder Griffin Marcham/ met particuliere bevel / om de
selfde volbroecht te sijn op Wpndagh vooz thien uren inden ochten. Alle
dese Proessen nu ghecomen sijnde/welcke ghepasseert zijn onder t'groot
Zegel van t'Landt / ende t'Schanot ghemaect zijnde tot Winchester.
Snyder Majestept seer secreetlijck/ ghelijck nu gheopenbaert is/ dooxt
navolgen/is in sijn Camer gegaen op Woensdagh vooz de executie/ ende
daer secretelijck heeft gemaect een ander Proes/ ghefthyeuen met zyn-
der eygender hant aen den Scheyff met bevel te wederroepen de eerste
Proessen/allegeerende seerckere reuen van dien/ Ende omme dies willen
dat niemants Denne sulcx beter verclaren can dan de sijne/soo hebbe ick
u ghesonden de Coppe van woorde tot woorde/so ick de selfde upten ori-
ginale genomen hebbe/upte hande van de Ridder Benjamin Tichbours-
nes/en mi om te comen totte ozeninge van deser saecken / passeren ouer
veel circumstantien. Cis een seer gedenc kwaerdige saecke met wat dis-
cretie ende voorsichtigheyt dat de persoon vercooren was om t'Proes
ouer te draghen/vooz eerst snyder Majest.resolueert t'soude een Schots-
man sijn/oy dat het schijnbaer werden soude dat foodanghe een sonder
discrimulatie inder saeck soude handelen/daer na was hy geresolueert te
senden eenen van clepuen aensien / oy dat niemant eenighe schijn van
veranderinghe mercken soude / noch de criminael seluer/ dit wesende de
ernste begeerte van sijne Majest. dat elck een van desen persoonen int be-
sonder opt Schabot soude gebrocht worden/ om wt te spreken de laetste
woorden zijnder belijdenisse/ sijn binnenste concientie / en om cozt te ma-
ken/ snyder Maj. vercooren hebbende een Edelman gheheeten meester
Jan Gibb een Schotsman/ als voorsept/ een man die noyt ghehandelt
en hadde metten Rade/ noch eenighe aensoeck met haer ghehadt hadde/
maer binnen cozten tijt/na des Conincx incomen int Landt was oy eeni-
ghe dienste ofte oorzaecke wederom ghesonden na Schotlandt/ ende nu
binnen wepniggh daghen was wederom tot t'Hof gheheert tot Wilton/
Dese persone wesende een beproefde ende trouwe secrete Dienaer
tot snyder Majestept als dienaer van snyder Slaeycamer / een nu als
voorsept noyt bekent van eeniggher ondersaten des Engheleschen Ratic/
daerom by sijnde van eeniggher pertijdighe saken/ ende oy Danderdagh
ontfanghende dese Proes vanden Conincs eygghen handt/ ende hy seg-
gende tot zijnder kennisse/ dat hy dien nacht tot Salsburge slapen moeste
om sommighe priuate oorzaecken sijns aengaende/ Niet tegghenstaende
gincck hy rechts voozt tot Winchester/ ende daer houdende sijn seluen se-
creet oy dien nacht/ stonde broeck oy inden morgghen/oy Wpndagh/ ende
gaende seer bedecktelijck tot het Casteel/daer een groot volck versamlet
was/als den tijdt ghecomen was/gaf hy sijn seluer onder t'volck inden
vrangh/dicht aent schabot / en daer lenende tot dat de Scheyff voozt
brochte

hoochte den Ridder Griffin Marckham totter plaetse / om dieswil dat
 hy de eerste uytgestelt was te steruen: So dan dese Griffin Marckham
 sijn ghebedt gheepublicht hebbede / ende sijn seluer bereypt om neder te
 knielen/dese boozgenoemde meester Jan Gibbs vindende bequame tijt/
 mits dat het Wylberepinghe was om te geuen eenige secrete kentepe-
 ken van zijnder bevel: sprack tot mijn Cozijn Tichbozne de Sheriffe/be-
 geereude wat met hem te spreken/ende leuerde hem secreteelick des Ma-
 Joroccs/wat eitelghe woordt aengaende mer wat maniere dat hy Pro-
 cebeeren soude inder saecke/waer op de Sheriffe / verstaende gheheel de
 meeninghe van zijnder Majest. seer wijslick ende discreetlick Procbeert
 inder saecke/verstaende tot Griffin Marckham opt schavot / ende sepe
 tot hem dat hy moeste wederom keeren totte Sale / om wederom onder-
 bzaecht te worden booz zijnder Doot/in presentie van dese twee Heeren
 die met hem steruen souden/ aengaende sommighe puncten / aengaende
 zijnder Ma. dienst/ende also bzingende Marckham wederom inder zale/
 heeft hy hem daer ghelaten / ende ginck seer haestelijck op om den heer
 Grap te halen/vant Casreel/nu wesende desgelijcx opt schavot gebroecht/
 ende toeghelaten sijn ghebedt te stozten totten Heere/en te doen sijn laet-
 ste bekentnisse/ ghelijck als hy wilde antwoorden op zijnder ziele/ ende
 als hy bereypt was om neder te knielen/ om te ontfanghen de slag des
 Doots/meester Sheriffe willende datmen op hilde/ sepe tot Grap dat
 hy moeste wederom keeren booz een tijt inder zale/ daer vintde Griffin
 Marckham/ sepe tot hem dat hy daer wachten moeste tot dat hy weder-
 quame/ ende ten lesten halende den heer Cobnhem / dese desgelijcx sijn
 ghebedt gheendicht hebbede/ende sijn seluer bereypt/desgelijcx om den
 slag des doots te ontfanghen/ de Sheriffe nu bindende dat de tijdt ge-
 comt was om te publiceren des Conturc barmhertigheyt booz de gant-
 sche werelt/ ende te openbaren dese secrete misterie / hoocht hy wederom
 bepde den heer Grap ende Griffin Marckham opt schavot / ende daer
 booz haer lipden die gecondemneert waren om te steruen/ ende int aen-
 hoozen der omstanders/openbaerde hy des Conturc Proc/ byde wel-
 ken hy geautorizeert was om op te houden van executie/welcke vzeemde
 ende onverdiende ghenaden boozcomende van een Prince/so diep booz
 wont zijnde/ sonder oorsake ghegheuen van sijns verfoons/teghens haer
 lipden in eenighe saecken/maer gheheel gewoytelt inde herten van dese
 beschuldigde. Het heeft verweckt inde herten der menschen soodanighe
 een vzeemde veranderinghe/dat de gheue die dese dinghen hoozen sal en
 niet ghesten heeft / dit mijn verhael meer mocht schijnen een oude Wisto-
 rie ofte Comedie / dan dat het moghelijck waer booz eenighe menschen
 te representeeren/op een tijdt in een saecke van soodanighe consequentie/
 so menige leuende figuren van Justitie ende ghenade in eenen Coninck/
 ende van vese ende verouwe inden beschuldigde/en oock van soo groote
 verwonderinghe in alle de omstanders/ als verclaert is / in dese saecke
 gantsch ende al boozcomende booz zijnder Ma. directie/den heer Cob-
 ham heffende op sijne handen totten hemel/verwondert sijnde in een soo

barmhertigheyt van een so ghenadighe Sovereyn/verswaerde zijn ey-
ghen fauten/door de comperatie der seluer mette ghenade des Coninck/
wenshende het wterste verderf aen alle menschen/die eens soude den-
ken een quade ghebachtensse tegens soodanige Prince als noyt oorzake
ghegeuen hebbeende van ernighe schult/noch geen wraecke gesocht heeft
teghens den ondanckbaren/van eenighe zijnder onderfaten. Den heet
Grap bindende in wat manieren dese ghenadighe Coninck heeft ghere-
compenseert goet voor quact/ ende opgehouden hebben haer lyden/ tot
een exempel ende vreesse van alle mensche die hier namaels mochten aem-
vangen te vreeken den bandt der trouwicheyt/ om eenighe oorzake van
eergierigheyt begoste te weenen / met langhduerende suchten/procsee-
rende dat sulcx sijn puer ende begeerte was om sijne fauten wederom te
verbeteren door eenige middelen van voldoeninghe/ dat hy wilde gewill-
liggh sijn leuen auontueren om voort te comen de schade van eenen vinger
der Conincklijcken handt / die soo ghenadichlijcken met hem ghehandelt
hadde/ als hyt alderminste verwaachten.

Griffin Marchham staende verbaest / conde anders niet doen dan
teecken van verwonderinghe te betoonen / en te bidden den omstanders
die daer teghenwoordigh waren/gauen getuygenisse van haeren vzeugde
niet grooter geluyt/ verwondert zynde vande genade ende barmhertig-
heyt van deser Prince/de welcke God begaest heeft niet soo menige Co-
nincklijcke gauen/tot haer behoudinghe ende preferatie van zijnder ey-
gen eere. Die geruchte verzept zijnde vant Casteel tot inde Stadt/was
niet alleen ghepuzen van alle soorten van menschen/maer de ware ver-
zeydinghe in alle quartieren heeft ghevrocht inde ghequerse herten/
soodanighe beweginge inde beste soodanighe couragie/tot ware getrou-
wicheyt/ ende inde neutralisten sulcken vreesse / ende int generael sooda-
nighe eenen ghenegenicheyt tot zijnder Majesteys persoon/dat de gant-
sche werelt wel niet recht soude moghen dencken/dat den Satan genen
soo verre soude comen persuaderen / om de herten ofte handen eens te
berheffen/tegens soodanighen Prince / van wien sy so trouwe teekenen
van goedicheyt ontfanghen hebben/nu tot beslypt. Ick hebbe mijn beste
ghedaen om u. I. begeerten nae te comen/ soo ick vaele tot mijnder droef-
heyt/hoe coyt ick ghecomen ben tot mijnen wensche om dieswil/ick wilde
garn leuendigh verclaert hebben/haddet my mogelijk geweest beyde de
manieren ende foymen van deses Proccessen/ vā welcke de alderwylse van
dien diet ghesien ende verstaen hebben / alle particuliere circumstantien
daer in moeten versinnen om daer op een volcomen oordeel te geuen/ dese
sijn de meeste verseckerde/dat daer geenderhande ghebachtensse der me-
mozalen teghenwoordigh sijn/daerinnen soo groote wijsheyt ende verstant
so volcomen oordeel/soo perfecte resolutie om plaets te geuen/tot ghen-
derley middelen/soo een ondoozgrondelicker herte/ soo Conincklijcke ende
ghelijcke bemattigde barmhertigheyt na so clare ende openbare Justitie
heeft opt ouer een ghetomen / soo toonbaerlijck als in dese laetste bade-
lijcke saecke/ waer in dese godsalighe Coninck niet geproccedeert en heeft
men

menschelijcke manieren ofte Conincklijcke machte / sed celestis Iudicis
eternique Regis more, waer van hy sal verseeckert sijn om te ontfangen
dese geduerighe vzuichten van Liefde ende vrese van alle menschen ghe-
obedieert niet troost / en gedient niet een ghebuerighe vzeughde en ver-
wonderinghe / ende op dat ick u. l. niet langher beswaere niet meer ont-
standighet / laet ick hier by bliuen. Geschreuen van mijnen huyse tot
SALZBURG / Den 15. December 1603. Wier bemude Cozijn
ende vrient.

C. M.

Een warachtighe Copie van zinn-
der Majest. Procelle / gheschreuen met sijnder engent
hant en gesonde totte hooge Shertiffe van Hampshire / aen-
gaende de ophoudinge vande executie vande heer Cobham /
heer Graye ende Griffin Marckham / tot Winchester / den
neghenden December 1603.

Al ist saccke dat het waer is dat alle welgheregeerde ende Ro-
reerende Coninckrijcken ende Gemeenten onderhouden
zijn de dooz Justitie / ende dat dese twee Edele Heeren van bloede
die nu sijn op den punte van executie / zijnde dooz haerlynden ver-
radelijcke practijcken ghecondemneert by den Wet / ende bevon-
den waardigh de executie van dien / tot exempel ende vrese van
ander. De eenen van henlynden / hebbende verradelijcken geprac-
tizeert t'wterste verderf vant gheheel Coninckrijck ende dander
een verradelijck aenslagh op ons eygen persoone / nochtans ouer-
mits dat dit den eersten Jare van onsen regeeringhe in desen Co-
ninckrijcke is / ende dat noyt Coninck soo seere ghebonden was
tot sijnen ondersaten / als wy tot desen sijn / aengaende onse in-
comste in deser Lande / die welcke met soodanighe herte ende ge-
nerale consent van alle soorten van mensche / onder wien de vrien-
den ende bloedverwanten van dese voozsende ghecondemneerde
persoonen wesende also vorderlijck ende ghehoorzsaem als cenige
ander van onse goede ondersaten / ende alsoo op den selfden tijde
van haerlynden apprehensie niemant meer bylijck ende willig-
lijck consent ghegeuen hebben tot het vanghen ende leueringhe
inde handen der Justitie van menige van haer aldernaeste bloet-
vrienden / als wesende Rechters ouer de saccke ende ouermidde
dat Justitie in sommighe soorten alreede gheprocedert is / dooz de
execu-

executie van twee Priesters ende Joys Brooke de welcke waren
de principaelste raedtclaghers ende persuadeerders van alle de
anderen / totte aenbaerdinghe van dese boossepde verradelijcke
machination. **Wp** daeromme wesende gheresolueert om te ver-
menghen ghenade met recht/ben te vreden dooz dese teghentwooz-
dighen bevele u onse tegentwoozdighen Sheriffe van Hampshire
op te houden de executie van dese boossepde twee heeren/ende om
haer weder int ghebanckenisse te vzenge/ tot onser verder beha-
ginghe/ ende om dat wy niet en willen in gheenderlep manieren
dat onse wetten exeptien van persoonen nemen sal/ int behouden
vande groote/ ende straffinghe der clepuen. **Het** is onsen behagen
dat oock desghelijcken ghedaen worde met Marckham/wesende
seer bedroeft van herten/ dat sulcke niet en is alleen de hoogwich-
tighe natuere vande faute deser boossepder ghecondemneerder
persoonen/maer desghelijcx dat de verderffnisse so groot is van
haerlupder natuerlijcke dispositie / als de sozge die wy draghende
sijn booz de vrede van onsen staet/ende goede ende ghetrou onder-
saten/wil niet toelaten te ghebruycken soodanighe ghenaden
teghens haerlupden/ de welcke onse eygen natuerlijcke
gheneghenthept seer lichtelijck mocht
toeghebrocht worden.

